

Advokatfirmaet Steenstrup Stordrange DA
Adv. Tuva Aas Bakke
Postboks 1829 Vika
0123 Oslo

Deres ref.:

Vår ref.: 2009/136
MAB EIST 546.1

Dato: 03.12.2009

Vedtak V2009-18 - Advokatfirmaet Steenstrup Stordrange DA - konkurranseloven § 29 jf § 19 - overtredelsesgebyr for brudd på gjennomføringsforbudet

1 Innledning

- (1) Konkurransetilsynet viser til varsel om overtredelsesgebyr 1. juli 2009 som følge av brudd på gjennomføringsforbudet i forbindelse med fusjonen mellom Advokatfirmaet Steenstrup Stordrange DA ("Steenstrup Stordrange") og Advokatfirmaet DLA Piper Bergen DA ("DLA Piper Bergen"), heretter omtalt som "partene".
- (2) Partene har i brev 3. august 2009 inngitt merknader til varselet (heretter benevnt "tilsvaret").
- (3) Konkurransetilsynet har ikke funnet at det fremkommer noe i tilsvaret fra partene som endrer den foreløpige konklusjonen i varselet. Konkurransetilsynet har på denne bakgrunn i medhold av konkurranseloven § 29 første ledd bokstav a, jf. § 19 første ledd, besluttet å ilegge Steenstrup Stordrange et overtredelsesgebyr på 100 000 kroner for overtredelsen.

2 Sakens bakgrunn

2.1 Nærmere om foretakssammenslutningen

- (4) Konkurransetilsynet kontaktet Steenstrup Stordrange 3. februar 2009 for å avklare hvordan partene forholdt seg til gjennomføringsforbudet i konkurranseloven § 19 første ledd.
- (5) Partene har i brev 25. februar 2009 opplyst at endelig fusjonsavtale mellom Steenstrup Stordrange og DLA Piper Bergen ble inngått 19. januar 2009 (avtaledatoen 13. januar er opplyst å være feilskrevet i avtalen), men at fusjonen per 25. februar 2009 ikke var selskapsrettslig gjennomført.
- (6) -----

-----¹ Det er opplyst at beslutning om å utfisjonere Bergenskontoret til et eget selskap ble fattet 5. januar 2009, med regnskapsmessig virkning fra 1. januar 2009.
- (7) I møte med Konkurransetilsynet 12. februar 2009 ble det opplyst at Steenstrup Stordrange mottok en papirutskrift fra DLA Piper Bergen 16. januar 2009, med angivelse av DLA Piper Bergens

¹ Opplysninger unntatt offentlighet med hjemmel i offentleglova § 13 første ledd, jf. forvaltningsloven § 13 første ledd nr. 2.

klienter og motparter for å avklare mulige interessekonflikter. Det ble videre opplyst at Steenstrup Stordrange som følge av denne gjennomgangen avsluttet bistanden i to konkrete saker.

- (8) Konkurransetilsynet har videre fått opplyst at Steenstrup Stordrange fra 19. januar 2009 også har levert enkelte administrative funksjoner til DLA Piper Bergen, som IT-support og informasjonssystemer. I tilsvaret opplyses det at dette gjaldt levering av informasjonssystemer i form av Rettsdata, Lovdata, Ravninfo og liknende. Konkurransetilsynet har videre fått opplyst at en advokat i Steenstrup Stordrange har bistått DLA Piper Bergen i enkeltsaker i ca. 50 timer.
- (9) Partene har fra 19. januar 2009 opptrådt i markedet under ett foretaksnavn. DLA Piper Bergen ble umiddelbart etter inngåelse av fusjonsavtalen 19. januar 2009 markedsført som del av Steenstrup Stordrange. Fra dette tidspunkt ble "Steenstrup Stordrange"-navnet benyttet for DLA Piper Bergens markedskommunikasjon, herunder på brevark, e-post, ved besvarelse av telefoner, på dørskilt ved inngang til kontoret og i andre sammenhenger hvor foretaksnavn kommuniseres utad. Parallelt med dette ble det lagt ut informasjon på Steenstrup Stordranges hjemmeside om at selskapet har et kontor i Bergen, og hvor de ansatte/partnere i DLA Piper Bergen presenteres på lik linje med Steenstrup Stordranges partnere og ansatte.
- (10) Ifølge partene har det fra deres side vært gjennomført ett markedsføringstiltak i magasinet Kapital om fusjonen. Konkurransetilsynet er videre kjent med at fusjonen i tiden for gjennomføringsforbudet også er omtalt i Advokatbladet nr. 2/2009. Ifølge Steenstrup Stordrange har øvrig omtale i media vært initiert og styrt av DLA Piper Norway.

2.2 Partenes merknader til varselet

- (11) Det gis her en kort redegjørelse for Steenstrup Stordranges merknader til varselet (tilsvaret). For øvrig behandles anførslene løpende i vedtaket.
- (12) Partene gjør i tilsvaret gjeldende at avslutningen av bistanden i to konkrete saker, bistanden fra advokat i Steenstrup Stordranges til DLA Piper Bergen, samt levering av administrative tjenester til DLA Piper Bergen ikke utgjør brudd på gjennomføringsforbudet. Subsidiært anføres at disse forhold uansett kan karakteriseres som formalovertredelser.
- (13) Når det gjelder partenes felles markedsføring erkjenner partene i tilsvaret at gjennomføringsforbudet kan være overtrådt. Partene mener likevel at felles markedsføring er langt utenfor kjernen av gjennomføringsforbudet. På denne bakgrunn anføres det at overtredelsens grovhet er vesentlig mildere enn det Konkurransetilsynet har lagt til grunn i varselet.
- (14) Partene gjør i tilsvaret videre gjeldende at det varslede overtredelsesgebyret er for høyt. Partene anfører endelig at det er to rettssubjekter, Steenstrup Stordrange og DLA Piper Bergen, slik at en eventuell sanksjon må fordeles forholdmessig mellom disse.

3 Overtredelse av konkurranseloven § 19 første ledd

3.1 Gjennomføringsforbudet for foretakssammenslutninger

- (15) Etter konkurranseloven § 29 første ledd bokstav a kan Konkurransetilsynet ilegge overtredelsesgebyr for brudd på konkurranseloven § 19 første ledd.
- (16) Konkurranseloven § 19 første ledd fastsetter at foretakssammenslutninger som omfattes av reglene i konkurranseloven § 18 første ledd, det vil si foretakssammenslutninger som skal meldes til Konkurransetilsynet ved en alminnelig melding, ikke må gjennomføres før fristen for pålegg om fullstendig melding er utløpt. Fristen for å pålegge fullstendig melding er 15 virkedager etter at alminnelig melding er mottatt, jf. konkurranseloven § 18 tredje ledd.
- (17) Alminnelig melding om foretakssammenslutning mellom Steenstrup Stordrange og DLA Piper Bergen ble inngitt 4. februar 2009. Fristen for pålegg av fullstendig melding utløp 25. februar

2009. Gjennomføringsforbudet løp i henhold til konkurranseloven § 19 første ledd frem til samme dato.

- (18) Det fremgår av forarbeidene til konkurranseloven at gjennomføringsforbudet gjelder generelt og ikke er begrenset til enkelte eierbeføyelser.² Typiske gjennomføringstiltak som rammes av gjennomføringsforbudet er blant annet fysisk integrasjon, informasjonsutveksling utover det som er legitimt og påkrevd som ledd i transaksjonen, og drifts- eller markedsmessig samordning.
- (19) Gjennomføringsforbudet inntreer automatisk, det vil si uten etter pålegg fra Konkurransetilsynet. Bakgrunnen for det automatiske gjennomføringsforbudet er behovet for å sikre at Konkurransetilsynet skal kunne utføre kontrollen med foretakssammenslutninger på en effektiv måte. Hel eller delvis gjennomføring av foretakssammenslutningen før Konkurransetilsynet har vurdert hvorvidt det er grunnlag for inngrep etter konkurranseloven § 16, vil kunne gjøre tilsynets kontroll med foretakssammenslutninger illusorisk.

3.2 Nærmere om gjennomføringstiltakene

3.2.1 Markedsmessig samordning

- (20) DLA Piper Bergen har i tiden for gjennomføringsforbudet vært markedsført under ”Steenstrup Stordrange”-navnet. I tillegg har partene i samme tidsrom vært markedsført som en fusjonert enhet. Partene erkjenner i tilsvaret at gjennomføringsforbudet kan være overtrådt i forhold til partenes felles markedsføring.
- (21) Konkurransetilsynet vurderer det slik at partenes markedsmessige samordning utgjør brudd på gjennomføringsforbudet. Ved markedsmessig samordning som går lenger enn å informere om transaksjonen fremstår det utad som om foretakene allerede har integrert sin virksomhet. Det pekes dessuten på at markedsmessig samordning vil kunne innebære at de involverte foretak mister sin selvstendige stilling. Slike tiltak er også egnet til å vanskeliggjøre en effektiv fusjonskontroll. Det følger av forarbeidene til konkurranseloven at tiltak som er egnet til å påvirke de involverte foretaks status som uavhengige av hverandre normalt rammes av gjennomføringsforbudet.³ Det samme gjelder tiltak som vil vanskeliggjøre en effektiv kontroll med foretakssammenslutninger. Konkurransetilsynet har i tråd med dette tidligere lagt til grunn at markedsmessig samordning rammes av gjennomføringsforbudet.⁴

3.2.2 Avslutning av bistand i to enkeltsaker

- (22) Steenstrup Stordrange har i tiden for gjennomføringsforbudet avsluttet bistanden i to konkrete saker.
- (23) I tilsvaret anfører partene at Steenstrup Stordrange var forpliktet etter advokatforskriften av 20. desember 1996 nr. 1161 kapittel 12 punkt 3.2.2 og 3.2.5 til å avslutte bistand i to avgrensede saker for å unngå konfliktsituasjoner. Partene mener på denne bakgrunn at handlingen er å betrakte som en forberedelseshandling som ikke er i strid med gjennomføringsforbudet i konkurranseloven § 19 første ledd.
- (24) Konkurransetilsynet vurderer det slik at informasjonsutvekslingen mellom partene, herunder oversendelse og gjennomgang av klientlister i denne konkrete saken må anses som legitime forberedelseshandlinger i forhold til gjennomføringsforbudet i konkurranseloven § 19 første ledd. Når partene går til det skritt å avslutte sin bistand innebærer dette imidlertid at partene har iverksatt prosessen med å integrere de fusjonerte virksomheter.
- (25) Konkurransetilsynet påpeker at dersom det er slik at partene ikke kunne opptre i samsvar med advokatforskriften uten å handle i strid med gjennomføringsforbudet, så kunne partene anmodet

² Ot.prp. nr. 6 (2003-2004) side 97

³ NOU 2003:12 pkt. 5.4 og Ot. prp. nr. 6 (2003-2004) pkt. 7.6.4

⁴ Vedtak V2009-3

Konkurransetilsynet om å oppheve gjennomføringsforbudet i medhold av konkurranseloven § 19 annet ledd forut for gjennomføringen.

- (26) Konkurransetilsynet kan med hjemmel i konkurranseloven § 19 annet ledd oppheve gjennomføringsforbudet i enkeltsaker. Ifølge forarbeidene vil det være aktuelt å oppheve gjennomføringsforbudet i tilfeller hvor det kan påvises alvorlige konsekvenser for partene eller for samfunnet for øvrig som er en direkte følge av gjennomføringsforbudet. Oppheving av gjennomføringsforbudet kan eksempelvis være aktuelt når foretakssammenslutningen utløser plikter etter et annet regelverk som ikke kan overholdes uten å komme i konflikt med gjennomføringsforbudet. Konkurransetilsynet har i flere saker som gjelder erverv av børsnoterte verdipapirer delvis opphevet gjennomføringsforbudet blant annet for å unngå mulig motstrid med plikter som følger av verdipapirlovgivningen.⁵

3.2.3 Levering av administrative funksjoner

- (27) Steenstrup Stordrange har levert visse administrative funksjoner til DLA Piper Bergen i perioden for gjennomføringsforbudet.
- (28) I tilsvaret gjør partene gjeldede at leveringen av administrative funksjoner til DLA Piper Bergen ikke utgjør noen irreversibel integrasjon mellom partene som ville vanskeliggjøre håndhevingen av et eventuelt forbudsvedtak. Videre anføres at de administrative funksjonene som ble levert ikke medførte at DLA Piper Bergen fikk tilgang til selskaps-spesifikk informasjon. På denne bakgrunn mener partene at levering av administrative funksjoner ikke innebærer brudd på gjennomføringsforbudet i konkurranseloven § 19.
- (29) Konkurransetilsynet vurderer det slik at partene ved å la Steenstrup Stordrange levere slike administrative tjenester til DLA Piper Bergen har iverksatt integrasjonen av sine virksomheter.
- (30) At DLA Piper Bergen hadde et akutt behov for administrativ support er etter Konkurransetilsynets oppfatning ikke unnskyldelig i forhold til gjennomføringsforbudet, ettersom partene hadde mulighet til å inngi alminnelig melding på et tidligere tidspunkt enn det som ble gjort.

3.2.4 Bistand fra advokat i enkeltsaker

- (31) Av tilsvaret fremgår det at en advokat i Steenstrup Stordrange i tiden da gjennomføringsforbudet gjaldt bistod DLA Piper Bergen i ni saker med til sammen ca. 50 timers arbeid.
- (32) Partene bestrider at dette utgjør et brudd på gjennomføringsforbudet. Ifølge partene er det vanlig i bransjen at advokater fra forskjellige advokatfirmaer bistår hverandre i enkeltsaker, og at eventuelle konkurransemessige problemstillinger slik bistand skulle medføre er ivarettatt av advokatforskriftens strenge regler om taushetsplikt og begrensninger på utnyttelse og bruk av klientinformasjon. For øvrig anfører partene at bistanden verken i art eller omfang utgjør et fysisk integrasjonstiltak som bidra til en irreversibel gjennomføring av fusjonen.
- (33) Gjennomføringsforbudet innebærer en foreløpig restriksjon for partene til å gjennomføre foretakssammenslutningen, og skal sikre at fusjonsparter opptrer som selvstendige enheter inntil fristen for pålegg av fullstendig melding er utløpt. Gjennomføringsforbudet er etter Konkurransetilsynets vurdering til hinder for at partene deler fagkunnskap og kompetanse slik Steenstrup Stordrange og DLA Piper Bergen har gjort i denne saken.

3.2.5 Samlet vurdering

- (34) På bakgrunn av ovennevnte legger Konkurransetilsynets til grunn at partene har drifts- og markedsmessig samordnet sine virksomheter i strid med gjennomføringsforbudet i konkurranseloven § 19 første ledd.

⁵ Avgjørelse A2008-29. Unntak fra gjennomføringsforbudet i slike tilfeller følger nå direkte av forskrift 9. mars 2009 nr. 292

4 Overtredelsesgebyr

4.1 Rettslig grunnlag

- (35) Et foretak kan i medhold av konkurranseloven § 29 første ledd bokstav a ilegges overtredelsesgebyr dersom foretaket eller noen som handler på dets vegne forsettlig eller uaktsomt overtrer gjennomføringsforbudet i konkurranseloven § 19 første ledd.
- (36) Det er Konkurransetilsynet som har kompetanse til å ilegge overtredelsesgebyr, jf. konkurranseloven § 29 tredje ledd første punktum.

4.2 Vilkår for ileggelse av overtredelsesgebyr

- (37) Konkurranseloven § 29 første ledd bokstav a oppstiller objektive og subjektive vilkår for ileggelse av overtredelsesgebyr. Det fremgår av konkurranselovens forarbeider at det er tilstrekkelig med alminnelig sannsynlighetsovervekt ved ileggelse av overtredelsesgebyr, jf. Ot.prp. nr. 6 (2003-2004) side 117 og Innst. O. nr. 50 (2003-2004) side 41. Konkurransetilsynet finner i denne saken at det under enhver omstendighet må legges til grunn at også et eventuelt krav til klar sannsynlighetsovervekt er oppfylt.
- (38) Som det fremgår ovenfor legger Konkurransetilsynet til grunn at partene ved å foreta de gjennomføringstiltak som det er redegjort for i punkt 3.2, objektivt sett har handlet i strid med gjennomføringsforbudet.
- (39) Det følger av konkurranseloven § 29 at skyldkravet omfatter både uaktsom og forsettlig overtredelse.
- (40) Det er Konkurransetilsynets oppfatning at gjennomføringstiltakene er forsettlig gjennomført.
- (41) Konkurransetilsynet legger etter dette til grunn at både de objektive og subjektive vilkårene for å ilegge overtredelsesgebyr er oppfylt i denne saken.

4.3 Utmåling av overtredelsesgebyr

4.3.1 Utgangspunkt

- (42) Etter konkurranseloven § 29 tredje ledd annet punktum skal det ved fastsettelsen av overtredelsesgebyrets størrelse legges særlig vekt på foretakets omsetning, og overtredelsens grovhet og varighet. Angivelsen av disse momentene er ikke uttømmende, og dermed kan også andre momenter være av betydning ved utmåling av overtredelsesgebyr.
- (43) Det fremgår av forarbeidene til konkurranseloven at utmålingen av overtredelsesgebyr så langt som mulig bør harmoniseres med prinsippene i EU/EØS.⁶ Etter fellesskapsretten skjer fusjonskontrollen i medhold av Rådskonferansen nr. 139/2004 om kontroll med foretakssammenslutninger (fusjonsforordningen). Tilsvarende som den norske konkurranseloven har fusjonsforordningen regler om automatisk gjennomføringsforbud⁷, og regler om ileggelse av overtredelsesgebyr ved brudd på gjennomføringsforbudet⁸. Prinsippene for utmåling av overtredelsesgebyr i slike saker er dermed relevant ved utmåling av overtredelsesgebyr etter konkurranseloven § 29.
- (44) Nærmere regler om utmåling av overtredelsesgebyr er gitt i forskrift av 22. august 2005.⁹ Det fremgår av merknadene til forskriften § 2 at bestemmelsene legger til rette for at det kan ilegges overtredelsesgebyr på et nivå som gjenspeiler målsetningen i forarbeidene om en harmonisering i forhold til bøtenivået i konkurransesaker i EU/EØS.

⁶ Ot.prp. nr. 6 (2003-2004) side 118.

⁷ Jf. fusjonsforordningen artikkel 7.

⁸ Jf. fusjonsforordningen artikkel 14 nr. 2 bokstav b.

⁹ Forskrift av 22. august 2005 nr. 909 om utmåling og lempning av overtredelsesgebyr (forskrift om overtredelsesgebyr).

- (45) I henhold til forskriften § 2 annet ledd bokstav e kan overtredelsesgebyret ved overtredelse av gjennomføringsforbudet i konkurranse-loven § 19 første ledd utgjøre inntil 10 prosent av foretakets omsetning. Det er omsetningen siste regnskapsår som skal legges til grunn, jf. bestemmelsens tredje ledd. Det skal beregnes omsetning for hele virksomheten til foretaket, ikke bare for virksomheten i Norge.

4.3.2 Omsetning

- (46) Konkurransetilsynet legger i likhet med partene til grunn at foretakssammenslutningen er en fusjon i henhold til konkurranse-loven § 17 første ledd bokstav a. Ved fastsettelsen av overtredelsesgebyrets størrelse legger derfor tilsynet til grunn samlet omsetning hos partene.
- (47) I alminnelig melding er det opplyst at Steenstrup Stordrange og DLA Piper Bergen omsatte for henholdsvis 191 millioner kroner og 48 millioner kroner i 2008. Samlet hadde partene en omsetning på 239 millioner kroner i 2008.

4.3.3 Overtredelsens grovhet og varighet

- (48) I tilsvaret gjør partene gjeldende at det ikke er grunnlag for å opprettholde den varslede størrelsen på overtredelsesgebyret, og at gebyret må reduseres vesentlig eller bortfalle.
- (49) Prinsipalt anfører partene at tiltakene som partene iverksatte dels ikke innebærer brudd på gjennomføringsforbudet, og dels ligger utenfor gjennomføringsforbudets kjerne, og at overtredelsens grovhet derfor er vesentlig mildere enn det Konkurransetilsynet har lagt til grunn i varselet 1. juli 2009. Subsidiært anfører partene at selv om Konkurransetilsynet skulle komme til at samtlige forhold beskrevet i punkt 3.2 utgjør brudd på gjennomføringsforbudet så er overtredelsene i denne saken vesentlig mindre alvorlige enn tilsynets sak V2009-3 og derfor må sanksjoneres tilsvarende mildere. Etter partenes oppfatning reflekteres ikke denne forskjellen i grovhet på en korrekt måte i det varslede gebyret. Endelig mener partene at det i begrenset grad eksisterer rettskilder som gir konkret veiledning i forhold til forståelsen av gjennomføringsforbudet, noe partene ber om at Konkurransetilsynet vektlegger i forbindelse med reaksjonsfastsettelsen.
- (50) Konkurransetilsynet kan ikke se at de forhold som er anført av partene gir grunnlag for å redusere det varslede overtredelsesgebyret.
- (51) Ved vurderingen av overtredelsens grovhet er både objektive og subjektive momenter relevante.
- (52) Det følger av forskrift om overtredelsesgebyr § 3 annet ledd at det ved vurderingen av overtredelsens grovhet særlig skal tas hensyn til blant annet overtredelsens art, dens faktiske innvirkning på markedet og utvist skyld. Av andre momenter som etter forskriften § 3 fjerde ledd kan påvirke utmålingen av gebyret nevnes om foretaket ved retningslinjer, instruksjon, opplæring eller andre tiltak kunne ha forebygget overtredelsen, samt om foretaket har bistått Konkurransetilsynet i forbindelse med etterforskningen av overtredelsen.
- (53) Den potensielle skaden ved brudd på gjennomføringsforbudet er stor ettersom en slik overtredelse kan hindre en effektiv kontroll med foretakssammenslutninger. Allmennpreventive hensyn gjør seg derfor sterkt gjeldende og følgelig ser Konkurransetilsynet generelt alvorlig på brudd på gjennomføringsforbudet.
- (54) Tiltakene som partene har iverksatt innebærer en drifts- og markedsmessig samordning av virksomhetene. Konkurransetilsynet ser generelt alvorlig på slik samordning av virksomhetene i strid med gjennomføringsforbudet. På den annen side var foretakssammenslutningen ikke fullstendig gjennomført ved utløp av fristen for pålegg av fullstendig melding, hvilket etter Konkurransetilsynets vurdering svekker overtredelsens grovhet.
- (55) Foretakssammenslutningen har ikke hatt negative konsekvenser for konkurransen. Den faktiske skaden ved overtredelsen begrenses derfor. Konkurransetilsynet har også vektlagt dette momentet ved vurderingen av overtredelsens grovhet.

- (56) Når det gjelder overtredelsens subjektive grovhet vil graden av utvist skyld være relevant. De nedre grader av uaktsomhet skal bedømmes mildere enn uaktsomhet på grensen til forsett.¹⁰ Konkurransetilsynet legger som nevnt i punkt 4.2 til grunn at det foreligger en forsettlig overtredelse i denne saken, hvilket Konkurransetilsynet ved vurderingen av overtredelsens grovhet har vektlagt i skjerpene retning.
- (57) Partene anfører i brevet 25. februar 2009 at det er en formildende omstendighet at det ikke foreligger en bevisst overtredelse i denne saken, og at fusjonen har vært håndtert av administrasjonen i Steenstrup Stordrange, og at flere av tiltakene har vært gjennomført av praktiske grunner. Konkurransetilsynet kan ikke se at disse forhold skal tillegges slik vekt som partene anfører.
- (58) Konkurransetilsynet har ved vurderingen av overtredelsens grovhet i formildende retning lagt vekt på at partene har bidratt med avklaring av sakens faktum i møte 13. februar 2009 og etterfølgende brev 25. februar og 3. august 2009.
- (59) Partene viser i brev 25. februar 2009 og i tilsvaret endelig til at det er opp til Konkurransetilsynets skjønn om det skal ilegges overtredelsesgebyr. Med henvisning til at det etter partenes oppfatning er begrensede gjennomføringstiltak som har vært iverksatt i denne saken, samt henvist til at EU-kommisjonen er restriktiv med å ilegge overtredelsesgebyr, gjøres gjeldende at det ikke synes å være rettslig grunnlag for å ilegge overtredelsesgebyr i denne saken.
- (60) Ifølge partene er det kun tiltak i kjernen av gjennomføringsforbudet som fremgår relativt tydelig av konkurranselovens forarbeider. Forarbeidene gir etter partenes oppfatning ingen konkret veiledning utover dette, og det foreligger ingen retningslinjer på dette området. Det er videre meget begrenset praksis fra Konkurransetilsynet og EU-kommisjonen på forståelsen av gjennomføringsforbudet. Partene mener etter dette at begrensningen i tilgjengelige kilder er betenkelig i forhold til legalitetsprinsippet.
- (61) Konkurransetilsynet deler ikke partenes oppfatning. Regelen om gjennomføringsforbudet fremgår tydelig av konkurranseloven § 19 første ledd. Utover lovens ordlyd, gir forarbeidene til bestemmelsen klare retningslinjer for gjennomføringsforbudets nærmere innhold.¹¹ Det følger videre uttrykkelig av ordlyden i konkurranseloven § 29 første ledd bokstav b at overtredelse av gjennomføringsforbudet i konkurranseloven § 19 første ledd kan sanksjoneres med overtredelsesgebyr.
- (62) I forarbeidene til konkurranseloven § 19 er det videre vist til at EU/EØS-rettslige kilder er relevant ved tolkningen av bestemmelsen. 10. juni 2009 ila EU-kommisjonen selskapet Electrabel 20 millioner euro i overtredelsesgebyr for brudd på gjennomføringsforbudet i forbindelse med selskapets oppkjøp av Compagnie Nationale du Rhône.¹² I likhet med denne saken hadde foretakssammenslutningen ikke negative konsekvenser for konkurransen. Gjennomføringsforbudet håndheves for øvrig streng i andre europeiske land. Blant annet har tyske og spanske konkurransemyndigheter nylig ilagt høye gebyrer for brudd på gjennomføringsforbudet.¹³
- (63) Gjennomføringsforbudet er en grunnleggende forutsetning for en effektiv kontroll med foretakssammenslutninger. Konkurransetilsynet ser derfor generelt alvorlig på brudd på gjennomføringsforbudet og finner grunn til å ilegge overtredelsesgebyr i denne saken.

4.4 Adressat for overtredelsesgebyr

- (64) Partene gjør i tilsvaret gjeldende at DLA Piper Bergen som eget rettssubjekt også må være adressat for et eventuelt overtredelsesgebyr. På denne bakgrunn mener partene at gebyret må fordeles

¹⁰ Jf. merknadene til § 3 annet ledd i forskrift om overtredelsesgebyr.

¹¹ Jf. NOU 2003 : 12 punkt 5.4 og Ot.prp. nr. 6 (2003-2004) punkt. 7.6.4

¹² Se EU-kommisjonens MEMO/09/267

¹³ Se sakene Mars, Inc – Nutro Products, Druck und Verlagshause og Abertis – Teledifusión Madrid

mellom selskapene, slik at begge foretak ilegges en forholdsmessig andel av overtredelsesgebyret. Ifølge partene vil en slik fordeling ikke ha praktisk betydning for selve betalingsansvaret.

- (65) Tilsynet har lagt til grunn at fusjonen nå er gjennomført. Tilsynet har adressert overtredelsesgebyret til det overtakende selskapet i fusjonen, Steenstrup Stordrange.

5 Vedtak

- (66) Konkurransetilsynet fatter på denne bakgrunn følgende vedtak om ileggelse av overtredelsesgebyr i medhold av konkurranseloven § 29 første ledd bokstav a, jf. § 19 første ledd:

Steenstrup Stordrange ilegges et overtredelsesgebyr på 100 000 – etthundretusen – kroner for overtredelse av gjennomføringsforbudet i konkurranseloven § 19 første ledd i forbindelse med fusjonen mellom Steenstrup Stordrange og DLA Piper Bergen.

- (67) Det følger av konkurranseloven § 29 fjerde ledd annet punktum at overtredelsesgebyret forfaller til betaling to måneder etter at vedtaket er fattet, det vil si 23.01.2010. Beløpet innbetales til Konkurransetilsynets konto nr. 7694.05.00245.
- (68) Vedtak om overtredelsesgebyr er tvangsgrunnlag for utlegg, jf konkurranseloven § 29 fjerde ledd. Det følger av samme bestemmelse at vedtak om overtredelsesgebyr ikke kan påklages. Steenstrup Stordrange kan imidlertid gå til søksmål mot staten for å prøve vedtaket. Dersom Steenstrup Stordrange bringer saken inn for domstolene vil tvangskraften suspenderes. Ved et eventuelt søksmål kan retten prøve alle sider av saken, og tvisteloven gjelder så langt den passer, jf. konkurranseloven § 29 fjerde ledd.

Med hilsen

Eirik Stolt-Nilsen (e.f.)
direktør etterforskning

Eivind Stage
seksjonsleder

Mottakere:
Steenstrup Stordrange adv.firma Postboks 1829 Vika 0123 Oslo

Konkurransetilsynet
Norwegian Competition Authority